

da mlado društvo naglo raste, ter da uživa splošno zaupanje. Mnogi in mnogi so našli pomoč, in da se denar vlaga tudi od ljudi, živčih zunaj mej posojilnega društva, je dokaz obnega zaupanja. Le eno nas je bridko zadelo od strani deželne zastopa v Gradcu. Tirja namreč, da posojilni pečat tako spremenimo, da se bode glasil »Posojilno društvo pri Sv. Trojici na Štajarskem«. Teda Slov. gorice naj zginejo? Nam je ta nečastna borba zoper Slov. gor. že znana iz »Slov. Gospodarja«. Uradi pri Sv. Lenartu so vsi na Štajarskem; Slov. gor. so tam zbrisane in mnogim pomotam duri odprte. Naše posojilno društvo se je ustanovilo s firmo »Sv. Trojica v Slov. goricah«, in tega se držimo. Deželni odbor se nam grozi, da nas ne bode podpiral, kakor je to po svojem odposlancu obljubil; ali mi mu naravnost povemo: ohranite svoj denar, nepotrebujemo ga, mi pa ohranimo prostost in priimek, da smo v Slovenskih goricah!

Iz Braslovč. (V obrambo.) Močno je užalil vse resnicoljubne farane neprijazni dopis, s kojim je v »Domovini« št. 17. neki nehvaležnej napadel našega občespovstovanega č. gosp. J. K. Tihi in miroljubni gospod že toliko let kakor marljiva bučelica delajo za nas braslovške farane, ako ravno jih dolžnost ne veže. Molijo, spovedujejo, masujejo ob kateri uri je potreba; ako je sila, tudi pridigujejo. In vendar jih je strupni gad piknil. Ošabni dopisun, kojega vsi poznamo, jih je sila surovo napadel. Vidi se, da mož ni vaje, fino pero voditi, če ravno glavo visoko nosi. Napadenemu č. gospodu naj le to v tolažbo služi, da se lahko na prste prestejejo taki nehvaležneži, ki bi se z dopisunom strinjali. Vsi drugi pa jih globoko spoštujemo in želimo, da bi nam jih Bog še mnogo let ohranil!

Iz vranskega okraja. (Kat. polit. društvo.) Veliko veselje je zavladovalo med tukajšnjimi kmeti, ker se bo v Šentjuriu ob Taboru ustanovilo »katol.-polit. društvo«. In njihovo veselje je popolnoma opravičeno, ker to društvo bo celemu okraju v veliko korist. V tem društvu se bodo razkrivale laži in odločno odbijali napadi verskih in narodnih nasprotnikov, naj pridejo od katere-koli strani. Sklepale se bodo resolucije in peticije ter se pošiljale državnim poslancem na Dunaj ali drugim merodajnim krogom. Ako bo toča ali kaka druga vremenska nezgoda v hudej meri zadela okraj, bo zopet naše društvo prvo, ki bo iskalo pomoči in podpore pri državnih oblastih. Vrli možje vseh stanov iz vranskega okraja, pridite torej v obilnem številu na osnovni shod našega društva v nedeljo, dne 9. maja popoldne! Ta shod naj pokaže, da smo mi Savinčani vsekako probujeno in politično zrelo ljudstvo; ta shod naj bo pa ob jednem tudi velika manifestacija, da se morajo sedanje gospodarstvene razmere izpremeniti na krščansko-socialnej podlagi. Na svidenje v Šentjuriu dne 9. maja!

Iz Vitanja. (Naša posojilnica) je vsled sklepa obnega zbora z dne 23. marca razdelila v dobrodelne namene sledeče svote: Cerkveni družbi v Vitanju 50 gld.; dijaški kuhinji v Celju 25 gld.; za cerkev Matere milosti v Mariboru 5 gld.; katoliškemu podpornemu društvu v Celju 25 gld.; družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20 gld.; odboru, ki skrbi za hrano, obleko in za knjige ubogim šolskim otrokom v Vitanju 400 gld.; cerkvi Matere božje na hribcu v Vitanju 20 gld.; katoliškemu delavskemu podpornemu društvu v Vitanju 30 gld.; po toči poškodovanim v vitanjski župniji 20 gld.; za novo šolo v Velikovem 10 gld.; za trirazredno ljudsko šolo v Vitanju 10 gld.; za šolo v Rakovcu 5 gld.; za šolo v Skomrah 5 gld.; za šolo v St. Florijanu v Doliču 5 gld.; podpornemu društvu visokošolcev na Dunaju 10 gold. Skupaj 640 gold. —

Od dne 1. maja 1897 začeni obrestujejo se vloge po 5%, posojila pa se dajejo po 6%. Ravnateljstvo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvo svetli cesar so se v soboto vrnil iz Petrograda; v torek pa sta bila pri njih celo uro ministerska predsednika Badeni in Banffy zaradi avstro-ogerske pogodbe. — V državnem zboru je dr. Ebenhoch predložil načrt o premembi ljudskošolske postave. — Prvi majnik so socialdemokratje slavili s tem, da so priredili 91 shodov, popoldne pa mirno šli v Prater.

Češko. Mladočeški državni poslanci v kratkem skličejo shod zaupnih mož. — Zoper jezikovno naredbo so Nemci v nedeljo ropotali v Toplicah in Liberech. V Hebu pa so priredili veliko demonstracijo. Ker so jih orožniki razgnali, šli so čez mejo in ondi uprizorili protiaavstrijske demonstracije.

Štajarsko. Dr. Franc Graf, novi graški župan, je bil v ponedeljek zaprisežen. — Dne 1. maja so graški nemški nacionalci in liberalci zopet pokazali, da so prijatelji socialnih demokratov. S temi jih najbolj veže sovraštvo do sv. vere.

Koroško. V Celovcu so pri dopolnilnih občinskih volitvah zmagali sami nemški nacionalci. Tudi v II. in I. razredu jim je strah pred klerikalci moral pomagati. — Za nemškutarski »Kmeti list« med Slovenci agitujejo najbolj učitelji. — V Zagorici v Belanski dolini so ustanovili kmečko zadrugo.

Kranjsko. V Litiji, kjer se največ stori za družbo sv. Cirila in Metoda, so ustanovili slovensko bralno društvo. — V Mengšu pri Kamniku so v nedeljo otvorili slov. hranilnico in posojilnico. — V Ljubljani se te dni uvede nov oglasovalni red, ki zahteva veliko natančnost.

Primorsko. Nedavno je bil v Št. Petru pri Gorici velikanski shod, kjer se je ljudstvo posebno navdušilo za geslo »Svoji k svojim«, da se zdaj lahonskim trgovcem že hlače tresejo. — Tržaški občinski svet poziva vlado, naj naredi red v okolici. Ali niso prav za prav Lahoni tankajšnih neredov krivi? — V Kopru še vedno preganjajo slovenske učiteljske. Ali je Koper na Turškem?

Dalmatinsko. Tukaj je notranji uradni jezik nemščina ali laščina. Zato dalmatinski poslanci z vso silo zahtevajo, naj se za Dalmacijo izda enaka jezikovna naredba, kakoršna se je izdala za Češko in Moravsko.

Hrvaško. V Zagrebu postavijo nadškof Posilovič novo katoliško gimnazijo in dijaško semenišče. — Saborske volitve se začnejo dne 17. maja. Bog daj pravi rodoljubom mnogo sreče! — Na nekaterih železniških postajah imajo za hrvaško deco madjarske šole, čez katere imajo vso oblast dotični načelniki, seveda Madjari.

Vnanje države.

Rim. Dne 24. aprila je bil pri sv. očetu kardinal Richard, nadškof pariski. — Letos so po dolgem času zopet smeli v Rimu o velikonočnem času slovesno nositi presv. Rešnje Telo k bolnikom.

Italijansko. Ker so se zdaj zadnji Menelikovi jetniki vrnil domov, bode se zopet začela preiskava, kdo da je prav za prav zakrivil poraz laške vojske pri Adui. — V Rimu bodo zdatno pomnožili redarstvo, da bode kralj bolj varen.

Francosko. V tej državi se katoliški cerkvi še vedno godi, kakor kaki pasterki. Vlada je zaprla tri samostanske cerkve, ker samostani niso mogli plačati visokega samostanskega davka, dvema duhovnikoma pa ustavila plačo brez uzroka.

Rusko. Od našega in pa od ruskega vladarja so dobile vlade v Belem gradu, Sredcu, Bukareštu in Cetinju priznanje, da so zadnje dni pravilno postopale in se niso mešale v grško-turske homatije.

Turško. Turški vojaki so v Tesaliji zavzeli mesto Volo. Samo trdnjava še je ostala v rokah Grkov. Grška vojska pa zapuša Farzal in se umika proti Otriškemu gorovju, kjer se zanaša na ugodnost kraja; kajti na svoje generale Grki ne morejo biti ponosni.

Grško. Polkovnik Vassos je poklican s Krete; bržčas pa pridejo z njim tudi grški vojaki. — Kralj Jurij si ne upa več iz palače. V nedeljo je namreč napadla druhal palačo prestolonaslednika, polastila se orožja kraljeve straže in prestolonasledniku pobila vso hišno opravo.

Špansko. General Weyler poroča s Kube, da je zapadni del otoka popolnoma pomirjen. Zato bode vlada dala od kraljice podpisati načrt preosnove za Kubo, ki dobi nekaj svobodščin, ali v gospodarskem oziru pa nobene pomoči. — Oni dan so v Barceloni ustrelili onih pet anarhistov, ki so lani na Telovo z bombami napadli procesijo.

Za poduk in kratek čas.

Črtice s potovanja v Rim.

(Piše Fr. K.)

Na veliko sredo zjutraj ob 8. uri sva se s prijateljem odpeljala po železnici iz Neapolja v Pompeje, da bi si tamkajšne razvaline ogledala. Vozila sva se z železnico ob morju, mimo krasnih mest Portici, Rezina, Torre del Greko in Torre dell' Annunziata. Bilo je najlepše jutro. Še eno postajo in v starodavnih Pompejih smo! —

Leta 63. po Kr. r. je močen potres porušil v Pompejih nekatera javna in zasebna poslopja, kar se je potem nagloma popravilo. Za cesarja Tita je imelo mesto okoli 20 tisoč prebivalcev. Poleti pa so semkaj zahajali tudi bogati lahkoživci iz Rima. Napočil je dan 23. avgusta leta 79. po Kr. r. Že prejšno noč so čutili močen potres, ki je precej škode napravil; ali kdo bi se kaj zanj zmenil, saj so ga bili že vajeni.

Omenjenega dne so bile igre v pompejskem amfiteatru, kjer je imelo prostora do 20 tisoč ljudij. Toda ljudstvo ni veselo gledalo, kako so se gladijatorji med seboj borili ter se borili z razkačenimi Levi. Vse je bilo nekako klaverno, pobito, kakor da bi vsak čutil: strašna nesreča se mora v kratkem pripetiti. Saj pa že tudi nebo ni bilo prijazno, pokrivali so ga gosti oblaki.

Kar se zaziblje zemlja, potres! Vse se plaho ozre proti dve uri na severno stran oddaljeni gori Vezuv, ki poprej, kar pomnijo ljudje, še nikdar ni bljuvala ognja. Kaj pa to? O groza! Gora se je na robu odprla, in napravilo se je strahovito žrelo. Iz tega so se valili črni gosti oblaki in sviganje ognja.

Beži, kdor le more bežati! Proč s tega pogubnega kraja! Iz oblakov se je vsul gost pepel. Kmalu pa je nastala taka tema, kakoršna je po noči v sobi, če v njej luč ugasneš. Slišati ni bilo družega, nego kričanje otrok, jokanje žen in klicanje mož. Le po glasu so se mogli spoznati. Tu se je zopet zablistalo na Vezuvu, in zopet se je gost pepel vsul na Pompeje in sosednje kraje.

Nekaj ur, in mesta Pompeji in Stabije sta bili od tega ognjskega pepela zasuti, mesto Herkulan pa pokrito večinoma od lave, od ognjene zmesi, katero je Vezuv nabruhal iz sebe. In na ta način so ta poprej cvetoča mesta zginila s površja. Le oni, ki je takoj v pobegu iskal rešitve, se je rešil, druge je zasulo. V Pompejih jih je na ta način življenje zgubilo več sto ljudij; večina se je gotovo rešila vsaj golo življenje, hiše in dragocenosti pa je zasul na pet do sedem sežnjev globoko Vezuvov pepel.

Čez šestnajst stoletij je Pompeje, Herkulan in Stabije pokrivala ognjenska zmes. Še le v začetku preteklega stoletja (1720) so pri kopanju vodnjaka zadeli na mesto Herkulan. Pepel, podoben zdrobljeni žlindri, in druga zmes sta se strdila v skorjo, na kateri stoji zdaj mesto Rezina. Herkulan so izkopali, kakor kak rudnik. Od mesta Pompeji pa je od začetka tega stoletja razkrita zdaj dobra tretjina. Mrličev so tukaj našli okoli 130, vsled tega sklepajo, da se je večina prebivalcev ob oni grozni nesreči rešila.

Torej v to nesrečno mesto Pompeji sem došel letos na veliko sredo. Sila znamenito je zaradi tega, ker se tukaj najbolj vidi, kako se stari Rimljani zidali svoje hiše, kako hišno opravo so imeli, kako so živeli. Ogledal sem si muzej pri morskih vratih, večina dragocenosti je v narodnem muzeju v Neapolju, potem veliki trg ali forum, glavne in stranke ulice, ostanke tempeljinov, kopeli, gledališča, zasebne hiše, bivše prodajalnice, krčme, pekarnice in druge obrtne naprave. Najboljše je ohranjena takozvana casa nuova. — Kaki dve uri sem se mudil v Pompejih in v tem času se več naučil o rimskih starožitnostih, kakor nekda osem let v latinskih šolah.

Smešnica. Kmet pride prvič v mesto in se čudi lepim prodajalnicam. Zda pa gre v eno teh, ki je bila menjalnica. Ko vstopi, gleda, kaj bi se tu prodajalo, pa ničesar ne vidi. Vpraša torej tam sedečega gospoda: »Kaj prodajate?« — Ta odvrne: »Oslovske glave.« — Temu se čudi kmet: »Tu pa jih silno veliko prodate, da ne vidim več, kakor eno edino vašo!«

Razne stvari.

Domače. (Romanje.) Milostivi knezoškofo pojdejo te dni v Rim in ostanejo ondi do konca tega meseca. Verniki naše škofije se bodo gotovo ta čas v gorečih molitvah spominjali mil. nadpastirja, naj se zdravi zopet vrnejo iz večnega mesta.

(Letošnji novomašniki) v našem bogoslovju so iz IV. leta č. gg. Eferl Matija, Erker Jožef, Gartner Franc, Horvat Franc, Krohne Jožef, Musi Jožef, Panič Jožef, Somrek Jožef, Šorn Anton, Topolnik Janez, Zemljic Matija, Zorko Melhijor, Žekar Jožef; iz III. leta so č. gg. Čiuh Ferdinand, Jerovšek Anton, Kolarič Ant, Krošelj Franc, Trop Franc in Volčič Friderik.

(S Polzele.) Okreval je zopet č. g. župnik Urek toliko, da zamore maševati. — Zrele jagode se že najdejo v Grižah. — Tovarno na Polzele je kupil Dunajčan V. Primm.

(Naš rojak) iz Ponikve, č. g. Jak. Marzidovšek, je nastanjen kot vojaški duhovnik v Mostaru; veselimo se z vrlim gospodom, da mu kraj zelo ugaja.

(Od gornje Savinje.) V kratkih urah je v nedeljo voda v Savinjski dolini vsled silnega deža in snega visoko narasla; odnesla je precej lesa in pri Grižah celo težek nov voz.